

[Socialministeren.]

ten, d. v. s. den del af udgiften, som kommunerne ikke kan få refunderet fra anden side, særlig fra det mellemkommunale refusionsforbund eller fra den fælleskommunale udligningsfond.

Forsorgsloven bygger — som det nærmere fremgår af lovens § 55, stk. 2 — på det princip, at en hustru, så længe samlivet består, har retlig opholdskommune dér, hvor manden har retlig opholdskommune. Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt samlivet fortsat består, følges den praksis, at samlivet anses for opretholdt, medmindre der foreligger særlige objektive eller subjektive momenter i sagen, der indicerer, at samlivet må betragtes som definitivt afbrudt.

Går man ud fra, at samlivet består, betyder den nævnte regel, at man må se på, hvilken kommune der ville være retlig opholdskommune for manden, hvis hjælpen i stedet for af hustruens opholdskommune var udbetalt af mandens faktiske opholdskommune. Samme principper følges efter lovens § 55, stk. 3, ligeledes med hensyn til ægtebørn.

Overført på anholdelses- og fængslingstilfældene betyder dette, at man må opstille den konstruktion, at hjælpen til hustru og børn er udbetalt af den kommune, i hvilken manden er indsat i arrest, hans faktiske opholdskommune, og man må da se på, hvilken kommune der i så tilfælde ville være retlig opholdskommune.

Da det i forhold til arrest- og fængselskommunen er anset for urimeligt, at denne kommune som følge af, at en arrest eller et fængsel er placeret i kommunen, skulle bebyrdes med den kommunale andel af udgifterne ved forsørgelsen af arrestanterne og deres familier, er det i forsorgslovens § 60, nr. 2, bestemt, at en kommune, hvis opholdet i kommunen skyldes indsættelse i arrest m. v., kan rejse krav over for en tidligere opholdskommune om refundering af den kommunale andel af forsørgelsesudgifterne til den fængslede. Denne tidligere opholdskommune vil således være retlig opholdskommune for den fængslede og dermed også — i overensstemmelse med det omtalte princip om hustruens og børnenes retlige opholdskommune — være retlig opholdskommune for den hjælp, der er ydet familien af dennes faktiske opholdskommune.

Det spørgsmål melder sig da, hvilken tidligere opholdskommune der kan komme i betragtning som retlig opholdskommune. Herom vil jeg gerne sige, at der til vejledning findes en bestemmelse i forsorgslovens § 61, der fastslår, at kravet om refusion af den kommunale andel af udgifterne må rettes mod den kommune, der før ankomsten til den faktiske opholdskommune — i det foreliggende tilfælde fængslingskommunen — ville være forpligtet til at træde til. Ved fortolkningen af denne bestemmelse følges af ministeriet en længe før forsorgslovens ikrafttræden, altså under fattigloven af 1891, indledet praksis, der i øvrigt er godkendt ved en højesteretsdom af 1951, og som går ud på, at den kommune, der kommer i betragtning, er den kommune, der var pågældendes sidste frivillige opholdskommune inden indsættelse i arrest, d. v. s. anholdelseskommunen, og således at denne kommune kun kan fritages for at være retlig opholdskommune, hvis kommunen for sit vedkommende undtagelsesvis måtte kunne påberåbe sig, at opholdet i kommunen skyldes særlige årsager, som efter lovgivningen sidestilles med indsættelse i arrest.

Om de regler, jeg her har omtalt, kan jeg i besvarelse af spørgsmålet sige, at de i alt fald må anses for tilstrækkelig omfattende, for så vidt som de let fører til udfindelse af den retlige opholdskommune og ikke øver indflydelse på størrelsen af den ydede hjælp.

Hvad reglerens rimelighed angår, må jeg erkende, at jeg meget vel forstår, at en anholdelseskommune, der rammes af disse regler, kan stå uforstående over for afgørelsen. Hertil vil jeg imidlertid gerne føje, at det ikke alene er i sager af denne art, at opholdskommunereglerne kan synes at virke noget tilfældigt. Jeg kan således nævne, at en kommune, hvor en person tilfældigt kommer til skade, f. eks. under gennemkørsel, også må være indstillet på at være retlig opholdskommune for den eventuelt derefter ydede hjælp.

Ja, egentlig adskiller tilfældet sig heller ikke væsentligt fra de tilfælde, hvor en person under et tilfældigt frivilligt ophold i en kommune bliver trængende og må rette henvendelse til det sociale udvalg i vedkommende kommune om hjælp. I sådanne tilfælde må vedkommende kommune i reglen træde til og yde den fornødne hjælp,